

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **24 października 2012 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Urszula Kocylowska
	Sędziowie:	SSA Janina Czyż SSA Ewa Madera (spr.)
	Protokolant	sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **24 października 2012 r.**

na rozprawie

sprawy wniosku **J. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o umorzenie należności wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **24 kwietnia 2012 r.** sygn. akt **IV U 369/12**

I. **zmienia w części zaskarżony wyrok oraz poprzedzając go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z 24 stycznia 2012 r. w ten sposób , że umarza wnioskodawcy J. K. należności wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego w związku z wypłatą świadczeń z tego funduszu w okresie od września 1993 r. do kwietnia 2004 r. wyliczonej w łącznej wysokości 23.067,30 – w połowie ,**

II. **dalej idącą apelację oddala**

Sygn. akt III AUa 730/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 stycznia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił J. K. umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z tego funduszu oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z jego działalnością za okres od września 1993 r. do kwietnia

2004 r. w łącznej kwocie 23.067,30 zł. Jako podstawę prawną decyzji organ rentowy wskazał art. 68 ust. 1 w związku z art. 63 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r.

o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity z 2006 r. Dz.U. nr 139, poz. 992 ze zm.).

W odwołaniu od powyższej decyzji J. K. wniósł o ponowne rozpatrzenie jego wniosku o umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego. W uzasadnieniu naprowadził, iż z tytułu całkowitej niezdolności do pracy pobiera rentę, której wysokość, po odliczeniu należności egzekwowanych przez komornika, wynosi 364,09 zł, a w utrzymaniu pomaga mu matka z którą wspólnie mieszka. Ponadto podniósł, iż powstanie zaległości nie wynika z jego złej woli lecz ze stanu zdrowia, który uniemożliwia podjęcie pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie akcentując, iż w sprawie nie zachodzą przesłanki pozwalające na umorzenie należności wobec funduszu alimentacyjnego.

Po rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie wyrokiem z 24 kwietnia 2012 r. oddalił odwołanie.

W uzasadnieniu wydanego orzeczenia w pierwszej kolejności wskazał na niekwestionowane przez strony okoliczności, a mianowicie, iż prawomocnym wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Rzeszowie z 17 września 1992 r. (sygn. I C 97/92) J. K. został zobowiązany do płacenia alimentów na rzecz trójki dzieci. Ze względu na niewywiązywanie się z nałożonego tym wyrokiem obowiązku organ rentowy przyznał uprawnionym świadczenie z funduszu alimentacyjnego. Powstałe z tego tytułu zadłużenie wnioskodawcy za okres od września 1993 r. do kwietnia 2004 r. wyniosło łącznie 23.067,30 zł. Ustalił również, iż J. K. (ur. (...)) od 2001 r. uprawniony był do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, ostatnio okresowo od 2 lutego 2010 r. do 29 lutego 2012 r. W związku z zaległościami alimentacyjnymi z przyznanego wnioskodawcy świadczenia dokonywane są potrącenia, po których odliczeniu pozostaje do dyspozycji kwota 364,09 zł. Wnioskodawca mieszka wspólnie z matką, która ponosi koszty utrzymania mieszkania i w miarę możliwości mu pomaga. Nadto, Sąd I instancji ustalił, iż J. K. od roku 2001 pozostaje w leczeniu z powodu zaburzeń psychiatrycznych.

W świetle powyższych ustaleń Sąd ten uznał, iż odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zarówno jego sytuacja rodzinna jak i zdrowotna nie uzasadnia umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń alimentacyjnych na rzecz jego dzieci za oznaczony okres. Pomimo bowiem ciężkiej sytuacji życiowej jak i materialnej, pobiera on rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, która to okoliczność stanowi gwarancję realnej możliwości spłaty przedmiotowego zadłużenia. Stąd też w sytuacji wnioskodawcy nie może być mowy

o umorzeniu należności funduszu, gdyż możliwe jest to jedynie wtedy, gdy wyegzekwowanie zadłużenia jest trwale bezskuteczne. Tymczasem prowadzona aktualnie egzekucja z przyznanego wnioskodawcy świadczenia jest skuteczna.

Wydane orzeczenie oparł na treści art. 68 ust.1 ustawy z dnia 28 listopada 2003r.

o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006r. nr 139, poz. 992 ze zmianami) oraz art. 477¹⁴ §1 kpc.

Powyższy wyrok apelacją do Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie zaskarżył J. K. podnosząc, iż orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z 14 kwietnia 2012 r. uznany został za nadal całkowicie niezdolnego do pracy. Nadto podniósł, że poza przyznanym świadczeniem rentowym, które wypłacane jest mu w wysokości 399,59 zł,

nie posiada innych dochodów, a te które uzyskuje z tytułu renty nie pozwalają mu nawet na wykupienie wszystkich zaleconych leków. Powyższe – zdaniem apelującego -uzasadnia uwzględnienie żądania.

Sąd II instancji zważył, co następuje :

Apelacja wnioskodawcy jest częściowo uzasadniona, co skutkuje wydanie orzeczenia reformatoryjnego.

Wstępnie przypomnieć wypadnie, iż Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (a z jego upoważnienia inni pracownicy Zakładu), jest likwidatorem funduszu alimentacyjnego. Od decyzji likwidatora, w sprawie umorzenia należności

likwidowanego funduszu z tytułu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych – według zasad określonych w przepisach kodeksu postępowania cywilnego dotyczących spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 68 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych – Dz. U. z 2003 r. Nr 228 poz. 2255 ze zm.).

Powyższe przypomnienie jest konieczne tylko o tyle, aby stwierdzić, że Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych jako sąd meriti ma prawo badania decyzji likwidatora nie tylko pod względem formalnym, ale także merytorycznym – kierując się kryteriami określonymi w ust. 1 art. 68 wskazanej wyżej ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kontynuując podkreślić wypadnie, że w świetle zapisu zawartego w art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006r. nr 139, poz. 992 z późn. zm.) w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby przeciwko której prowadzona jest egzekucja alimentów likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych z niego świadczeń. Z powołanej normy prawnej wynika, że umorzenie należności likwidowanego funduszu może nastąpić

w szczególnych przypadkach, które to ustawodawca odniósł wyłącznie do sytuacji zdrowotnej i rodzinnej osoby przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów. Przepis ten stanowi jedyną i tym samym samodzielną przesłankę pozwalającą likwidatorowi funduszu na umorzenie, rozłożenie na raty lub odroczenie terminu płatności należności wypłaconych lub pobranych z funduszu. Tym samym w okolicznościach niniejszej sprawy brak jest jakichkolwiek powodów prawnych do stosowania przesłanki skuteczności czy bezskuteczności egzekucji prowadzonej wobec wnioskodawcy (na wzór przepisów o umorzeniu składek na ubezpieczenie społeczne). Nietrafnie zatem Sąd Okręgowy przyjął, że w odniesieniu do skarżącego brak trwałej bezskuteczności prowadzonej wobec niego egzekucji uzasadnia odmowę umorzenia zadłużenia wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego. Odnosząc powyższe wywody do stanu faktycznego sprawy, przypomnieć wypadnie, iż wnioskodawca od 2001r. leczy się z powodu schorzeń psychiatrycznych, orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z 11 kwietnia 2012r. został uznany za nadal całkowicie niezdolnego do pracy, co jest tożsame

z utratą zdolności do wykonywania jakiejkolwiek pracy. Ta zaś okoliczność niewątpliwie mieści się w katalogu przesłanek natury zdrowotnej uzasadniających umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego o których mowa wyżej. Nadto, zauważyć wypadnie, iż ustawodawca wśród przesłanek umorzenia przedmiotowych należności co prawda nie wymienił wprost sytuacji majątkowej, to jednak nie ulega wątpliwości, iż sytuacja bytowa wnioskodawcy będzie miała znaczenie dla oceny szeroko rozumianej jego sytuacji rodzinnej. Nie bez znaczenia pozostaje zatem okoliczność faktycznej wypłacalności i możliwości samodzielnego utrzymania się zobowiązanego. Jak wynika zaś ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, warunki życiowo – bytowe odwołującego są bardzo trudne – na co wskazał w uzasadnieniu Sąd pierwszej instancji. Wnioskodawca w wieku 58 lat, pobiera rentę w wysokości niespełna 400 zł miesięcznie, a w utrzymaniu pomaga mu 81 - letnia matka. Nadto, jak już wyżej wskazano, ponosi koszty związane z leczeniem schorzeń psychiatrycznych oraz cukrzycy. Zatem spłata w całości powstałego zadłużenia byłaby dla niego nadmiernym obciążeniem .

Wskazane okoliczności - w ocenie tutejszego Sądu - przemawiają więc za częściowym umorzeniem należności J. K. wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego. Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 386 §1 orzeczono jak w pkt. I wyroku. Ponieważ ocena stanu zdrowia wnioskodawcy przewiduje możliwość odzyskania przez niego zdolności do pracy, tut. Sąd przyjął, iż jest on w stanie w pozostałym zakresie wywiązać się z zobowiązania określonego zaskarżoną decyzją. Tym samym dalej idącą apelację uznał za nieuzasadnioną, o czym orzeczono w pkt. II wyroku na podstawie art. 385 kpc.

(...)

(...)

(...)

(...)